

Welkom

Wij zijn hier samen in naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

Openingswoord

Welkom lieve mensen. U heeft zich allemaal uitgenodigd gevoeld om op deze ochtend hier aanwezig te zijn. En u kon zonder problemen onze kerk bereiken, want eigenlijk was het vandaag de dag van de Zevenheuvelenloop. Ook die gaat dit jaar niet door. Een groot evenement waar iedere hardloper, jong en oud, zich maanden op voorbereidt. Maar op zo'n dag is de prestatie niet het enige dat telt. Deelnemers hebben vaak ieder een eigen maatschappelijk of persoonlijk doel om voor te lopen. Vele anderen voelen zich uitgenodigd om ook bij te dragen aan deze dag: gemeente, honderden vrijwilligers, het publiek. En onze gemeenschap natuurlijk, met de verkoop van erwtensoep, met elk jaar een mooie opbrengst voor dak- en thuisloze stadsgenoten. Er wordt gekookt, opgebouwd, uitgedeeld, verwarmd, contact gelegd. Veel talenten, veel bouwstenen die dit jaar niet kunnen schitteren, maar die wel wakker gehouden worden.

Net als vorige week gaat het vandaag over een wakkere houding, opdat we onze gaven aanwenden voor het Koninkrijk van God, voor een goede en menswaardige samenleving. Maar daarvoor moeten we ons uitgenodigd voelen, uitgenodigd om met onze eigen talenten bij te dragen. Maken we daar dit uur ruimte voor.

Overweging

Spreuken 31: 10-13.19-20.30-31, Mattheus 25: 14-30

Een sterke vrouw, waardevoller dan kostbare koralen. En een knecht in de duisternis, waar geween is en tandengeknars. Twee uitersten. En toch hebben die uitersten uit het boek Spreuken en uit het N.T. met elkaar te maken.

In het Evangelie volgens Mattëus vergelijkt Jezus het Koninkrijk Gods met een man die naar het buitenland gaat en zijn bezit toevertrouwt aan zijn dienaren. Een groot bezit, want de waarde van één talent stond gelijk aan tien tot twintig jaren dagloon. Iedere dienaar krijgt naar vermogen, naar wat hij aankan. Opvallend is dat de heer wel zijn bezit toevertrouwt, maar zijn verwachtingen niet uitspreekt. Het enige dat we horen is: "Hij vertrouwde zijn bezit toe en vertrok". De uitnodiging ligt bij de dienaren.

Twee dienaren beginnen meteen met de toevertrouwde talenten te werken. Wat ze precies doen, weten we niet, maar ze zorgen dat het bezit flink vermeerdert. De derde dienaar doet niets met het ene talent dat hij krijgt, bang dat hij niet kan voldoen. Na lange tijd komt de man terug, prijst de dienaren die de talenten hebben ingezet. Maar de actie van de derde dienaar wordt hem niet in dank afgenomen. Een afwijzing. Erger nog, een veroordeling. Geen tweede kans. Dat is nogal hardvochtig. Is het terecht?

Het beeld van die derde dienaar, dat blijft hangen. Het is de tragedie van het niet gebruikte talent. Wat zou de dienaar hebben gedacht? Misschien: "Dit is het beste wat ik kan doen. Geen risico nemen, er goed op letten, niet kwijtraken, wachten totdat de tijd rijp is om er iets mee te doen". Het lijkt er bovendien op dat hij niet wil meedoen met de ongewenste verrijking van zijn heer ("die oogst waar hij niet gezaaid heeft"). Zoals ook Jezus zich verzette tegen onrechtvaardige verrijking. En toch was de houding van die derde dienaar niet gewenst.

We herkennen ons waarschijnlijk in alle drie de dienaren. Soms zetten we ons volop in, benutten we onze gaven. Zien we wat er gedaan moet worden en hoe we daaraan kunnen bijdragen. Soms zijn we bang om verantwoordelijkheid te nemen, stellen we uit, verdedigen we ons (ja, maar het was niet de goede tijd). We stoppen het talent even in de grond. Misschien kunnen we af en toe ook niet anders dan het een tijdje in de grond stoppen en wachten. Immers, het leven heeft beperkingen, omstandigheden kunnen veeleisend zijn.

Of, zou je ook dán door God uitgenodigd kunnen worden? Uitgenodigd om je gave ánders te gebruiken? Zelfs dat ene talent, of een klein deel van dat talent. Zoals ook nu (in coronatijd) mensen ontdekken hoe zij zich op een onverwacht nieuwe manier vruchtbaar kunnen inzetten. Beide lezingen doen niet simpelweg een appél

om een zo groot mogelijke prestatie neer te zetten. Maar wel: gebruik dát wat jou van Godswege, onverdiend is toegevallen. Zoals de sterke vrouw die haar talenten inzet als antwoord op een God die niet dwingt maar die haar uitnodigt: luister, luister naar je omgeving, luister naar jezelf, naar wat Ik je heb toevertrouwd aan mogelijkheden. En ga op weg. Zoek je richting en draag bij aan Gods koninkrijk. Herman Andriessen schrijft: “Je richting en bestemming is geen spoorboekje dat iemand voor jou heeft uitgedacht, het is telkens een ontdekken van je eigen bijdrage”.

Ook Jezus verstopte niet wat hem was toevertrouwd. Zijn bezit was Zijn barmhartigheid, Zijn vergeven, anderen helpen opstaan. Hij koos ervoor om dat bezit aan te wenden, en daarmee het grootste risico te nemen dat er is: Zijn leven verliezen. Hij zegt hiermee: woeker met het talent van de liefde, liefde laat zich telkens opnieuw ontdekken. Op die manier ontstaat Gods Goede werk, een wereld zoals die bedoeld is te zijn. En ligt dat talent in de grond, graaf het ook weer op, draai het om en laat het schitteren.

Cecile Kuijpers
15/11/2020